Gemeente ‘s-Hertogenbosch

Leefbaarheidsplan Engelen en Bokhoven

CONCEPTVERSIE 1.0

18-8-2026

Inhoudsopgave

Inleiding 2
Kaders, rollen en borging 2
Aanleiding 2
De rol en positie van de gemeente 3
Bestuurlijke uitgangspunten en harde afspraken 3
Randvoorwaarden voor een goed plan: samen afspraken maken 3
Een onafhankelijk Omwonendenoverleg met zwaarwegend adviesrecht 4
Onafhankelijke controle en een onafhankelijk veiligheidsexpert 4
Een stappenplan bij overlast (Escalatieladder in 3 stappen) 4
De maatregelen en afspraken 5
Werken aan leefbaarheid in Engelen, Bokhoven, De Vutter en De Kruiskamp 5
Structuur, onderwijs en maatschappelijke betrokkenheid 6
Bouwen op wat Engelen en Bokhoven al sterk maakt 6
Geadresseerde zorgen en wensen uit de gemeenschap 6
PIJLER A: VEILIGHEID, HANDHAVING & TOEZICHT 7
PIJLER B: FYSIEK, ROUTES & OMGEVING 10
PIJLER C: SOCIAAL, BEGELEIDING & SAMENLEVEN 13
PIJLER D: ONDERNEMERSKLIMAAT & VERTROUWEN 15

Inleiding

Kaders, rollen en borging

Aanleiding

Het college van burgemeester en wethouders heeft het voornemen om medewerking te verlenen aan het vestigen van een opvanglocatie voor maximaal 50 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (15 tot 18 jaar) aan De Beverspijken 2 op bedrijventerrein De Vutter. Het besluit geldt voor een periode van maximaal 15 jaar, zonder mogelijkheid voor verlenging.

Dat doen we vanuit onze visie ‘langjarige opvang met kwaliteit’: goede opvang voor de bewoners van een opvanglocatie moet gepaard gaan met een fijne omgeving voor bewoners, ondernemers en verenigingen in de buurt. Een visie krijgt echter pas betekenis wanneer we deze vertalen naar de dagelijkse praktijk van Engelen en Bokhoven. Dat doen wij in dit leefbaarheidsplan. Als gemeente ’s-Hertogenbosch hechten we daarom grote waarde aan het leefbaarheidsplan en de uitvoering daarvan. Daarover voerden we de afgelopen weken intensief het gesprek.

De voorgenomen komst van de opvang en de maatschappelijke spanningen in de afgelopen periode hebben heel veel losgemaakt in Engelen en Bokhoven. Het raakt direct aan leefbaarheid, veiligheid en veiligheidsgevoel op straat en de onderlinge sfeer in de dorpen. Inwoners en ondernemers hebben uiteenlopende vragen, zorgen en fundamentele bedenkingen. In diverse bijeenkomsten, via een digitale enquête, individuele gesprekken en schriftelijke bijdragen zijn deze geadresseerd. In deze eerste versie van het leefbaarheidsplan adresseren we deze zorgen, wensen en ideeën met concrete maatregelen. Dit leefbaarheidsplan is nadrukkelijk ‘niet af’. Het gesprek over leefbaarheid voeren we rondom opvanglocaties voortdurend en dat leidt in samenspraak tot een steeds geactualiseerd leefbaarheidsplan.

In deze 1.0 versie van het leefbaarheidsplan treft u de maatregelen zoals wij die nu voor ons zien en waar wij de zienswijze van de gemeenteraad en de samenleving graag over horen. Alle door de Bruggenbouwers opgetekende adviezen worden daarin overgenomen. Los van de vele individuele maatregelen voor leefbaarheid en perspectief die we toetsen bij de vergunningsaanvraag betreft dat ook afspraken met het COA die we als gemeente, op nadrukkelijk verzoek van de omgeving, in een aangepaste bestuursovereenkomst vastleggen:

1) **Gefaseerde ingebruikname:** in een periode van enkele maanden groeit de locatie naar 50 jongeren. In de tussentijd monitoren we met het omwonendenoverleg hoe opvang, samenleven en een fijne woonomgeving zich ontwikkelen – daarop passen we het tempo aan;
2) **Verblijfsduur:** we willen dat jongeren vanuit ’s-Hertogenbosch daadwerkelijk kunnen werken aan perspectief en integratie. Dat betekent verblijf voor een langere periode in onze gemeente, ook als vanwege het bereiken van de meerderjarige leeftijd of een positief besluit in de procedure een vervolgplek wordt gevonden in een regulier AZC of een kleinschalige wooneenheid. Het uitgangspunt moet zijn: je begint en eindigt hier een volledig schooljaar, verhuizing vindt bij voorkeur plaats binnen de gemeente, je blijft betrokken bij (sport)vereniging en bijbaan;
3) **Evenwichtige samenstelling:** de locatie De Beverspijken 2 is geschikt voor verschillende groepen jongeren. Jongens, meisjes, verschillende afkomsten, achtergronden en leeftijden. Een evenwichtige samenstelling is tevens goed voor integratie en samenleven. Daarover maken we afspraken met het COA;
4) **Escalatieladder als waarborg voor leefbaarheid:** een fijne werk- en leefomgeving is voor inwoners, ondernemers en voor ons als gemeente ’s-Hertogenbosch een vereiste. Daarom leggen we met het COA vast dat we werken met een escalatieladder met drie heldere stappen. Bij overlast volgt een herstelplan, bij structurele onveiligheid volgen bestuurlijke instrumenten om verbetering af te dwingen of indien noodzakelijk afschaling of sluiting van de locatie.

De rol en positie van de gemeente

Om de leefbaarheid en veiligheid te borgen, is een duidelijke scheiding van rollen en verantwoordelijkheden van belang:

- **Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA):** Is de initiatiefnemer en exploitant. Het COA is volledig verantwoordelijk voor de opvang, het beheer, de dagelijkse begeleiding, de beveiliging van het pand, het naleven van de huisregels door de bewoners en committeert zich aan de afspraken in het leefbaarheidsplan en het omwonendenoverleg. De afspraken dienen bij de omgevingsvergunning verankerd te worden in bestuursovereenkomst en in de aanvraag zelf.
- **Gemeente 's-Hertogenbosch:** Handelt vanuit haar eigen publieke taak en bevoegdheden. De gemeente gaat niet over het landelijke asielbeleid, maar is bevoegd gezag voor de openbare orde, de veiligheid op straat en ziet toe op naleving van de afspraken die we met het COA vastleggen in de bestuursovereenkomst, de ruimtelijke vergunningverlening inclusief de afspraken uit het leefbaarheidsplan.

De gemeente treedt hierin op als toezichthouder namens haar inwoners en ondernemers. Wij stellen vooraf de kaders vast, verbinden randvoorwaarden aan de vergunning en zien er nauwlettend op toe dat het COA de gemaakte afspraken en de vereiste kwaliteit nakomt. Wanneer afspraken niet worden nageleefd, kaarten we dat aan en waar nodig zet de gemeente haar bestuursrechtelijke en handhavende instrumenten in.

Bestuurlijke uitgangspunten en harde afspraken

Het handelen van het college rust op de volgende vastgelegde uitgangspunten:

1. Maximaal 50 jongeren: Dit is de harde, maximale capaciteit die met het COA is gecontracteerd. De aanwezigheid van 62 bedden dient uitsluitend voor interne flexibiliteit (zoals de scheiding van jongens en meisjes of tijdelijk een eigen kamer bij ziekte).
2. Maximaal 15 jaar zonder mogelijkheid tot verlenging: Dit is een vaststaande termijn. Er is geen sprake van een tijdelijke of ad-hoc noodopvang, maar van een opvang met kwaliteit. Voor bewoners en (directe) omgeving.
3. Gemeentelijke balans: De landelijke taakstelling uit de spreidingswet is voor ons leidend. Die verantwoordelijkheid verwachten we ook van andere gemeenten in de regio. Alleen zo voorkomen we noodopvang van slechte kwaliteit, die zorgt voor onrust. Wij werken aan 600 opvangplekken voor de lange termijn en werken niet mee aan extra noodopvang. Het is eerst aan andere gemeenten om ook hun deel te doen.
4. Afbakening en evenwichtigheid doelgroep: De locatie is geschikt voor verschillende groepen jongeren. Jongens, meisjes, verschillende afkomsten, achtergronden en leeftijden. Een evenwichtige samenstelling is ook goed voor integratie en samenleven. Daarover maken we afspraken met het COA.

Randvoorwaarden voor een goed plan: samen afspraken maken

Een plan werkt alleen als we echt luisteren naar de wensen, zorgen en eisen uit de buurt. Daarom is dit leefbaarheidsplan gemaakt met de inbreng uit het advies van Bureau De Bruggenbouwers, de leefbaarheidsgesprekken met 130 inwoners, de online raadpleging van Populytics (2.018 deelnemers), gesprekken met de Bestuursraad Engelen-Bokhoven en de vele gesprekken met inwoners, ondernemers en stakeholders. Ook zijn schriftelijke reacties binnengekomen (o.a. van Stichting Veilig Engelen, de HSV De Meer en inwoners).

Dit is de eerste versie van het plan, gebaseerd op de waardevolle input die we van veel betrokkenen hebben gekregen. Na de raadsvergadering van 16 september verwerken we de wensen van de raad en samenleving tot versie 2.0. Daarna wordt het plan onderdeel van de vergunningaanvraag die het COA eind 2026 doet door in deze aanvraag en de bestuursovereenkomst de afspraken uit het leefbaarheidsplan te verankeren.

Maar met alleen een plan op papier zijn we er niet. Een goed plan valt of staat met heldere afspraken, focus en controle op de uitvoering en bijsturing waar nodig. Om te zorgen dat iedereen zich aan alle afspraken houdt, gelden de volgende randvoorwaarden.

Een onafhankelijk Omwonendenoverleg met zwaarwegend adviesrecht

Einde van het jaar starten we met een Omwonendenoverleg van zo'n 18 tot 24 mensen uit de buurt. Om te zorgen dat de gemeente de agenda niet bepaalt, zoekt een onafhankelijke partij een onafhankelijke voorzitter. Deze voorzitter gaat in gesprek met alle belanghebbenden en betrokken partijen en komt zo tot het omwonendenoverleg. Het overleg is het vaste aanspreekpunt voor vragen en zorgen uit de buurt, controleert of men zich aan de afspraken uit het leefbaarheidsplan houdt en helpt het plan aan te passen als dat nodig is. Daarnaast agendeert het overleg naast operationele zaken ook het maatschappelijk klimaat en onderling vertrouwen in de dorpen tijdens de periodieke overleggen.

In het overleg zitten omwonenden, ondernemers van De Vutter, mensen die de fietsroutes gebruiken, mensen uit De Kruiskamp, COA, veiligheidspartners (politie, handhaving, beveiliging) en de gemeente. Ook zorgen we zoveel mogelijk voor een evenwichtige verdeling van de verschillende perspectieven op opvang. Om te zorgen dat er steeds weer verse blikken bij komen, wisselt elke twee jaar een kwart van de leden.

De adviezen van het overleg wegen zwaar. Als de gemeente of het COA een advies niet overneemt, moeten we heel duidelijk uitleggen waarom. Als problemen niet worden opgelost, mag het overleg rechtstreeks naar de burgemeester, het college of de gemeenteraad stappen.

Onafhankelijke controle en een onafhankelijk veiligheidsexpert

Voordat de eerste jongere er woont, laat de gemeente door een onafhankelijk bureau een nulmeting doen over de veiligheid. Zo leggen we precies vast hoe veilig de buurt nu is en voelt. Dit onderzoek herhalen we elk jaar. Dit onafhankelijke bureau dat we aanzoeken i.o.m. de Bestuursraad Engelen-Bokhoven voert tevens een risicoanalyse uit als onderdeel van het proces om de veiligheidsafspraken en het leefbaarheidsplan aan te scherpen.

Daarnaast stellen de buurt en de gemeente samen een onafhankelijke veiligheidsexpert aan. Deze expert kijkt puur naar de feiten: hoeveel meldingen en incidenten zijn er en hoe worden die opgelost? De expert krijgt alle nodige gegevens (voor zover dat i.v.m. privacy-wetgeving mogelijk is) van de politie, de gemeente, het COA en Nidos, voert gesprekken met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partijen en brengt elke drie maanden een openbaar verslag uit aan het Omwonendenoverleg.

Een stappenplan bij overlast (Escalatieladder in 3 stappen)

Veel inwoners twijfelen of er wel echt wordt opgetreden als er straks klachten of overlast zijn. Om te zorgen dat iedereen weet waar hij aan toe is, werken we met drie heldere stappen. De veiligheidsexpert toetst elk kwartaal in overleg met het omwonendenoverleg welke stap van toepassing is:

- *Stap 1 (goed):* Iedereen houdt zich aan de afspraken. Als er een keer een incident is, lossen het COA of de politie dat meteen op zoals afgesproken.
- *Stap 2 (onrust & waarschuwing):* De afspraken worden niet goed nagekomen door COA, veiligheidspartners en/of gemeente en er is onrust in de buurt. Binnen twee

weken wordt een herstelplan opgesteld en direct gedeeld en besproken met het Omwonendenoverleg.

- *Stap 3 (aanhoudende overlast & hard ingrijpen):* Het herstelplan werkt niet en de problemen blijven. De gemeente schaalt dan op naar de landelijke leiding van het COA en zet eventueel bestuursrechtelijke instrumenten in zoals een dwangsom of het aanpassen van de vergunning (bijvoorbeeld afschaling of zelfs sluiting van de locatie) om zorg te dragen voor een goede werk- en leefomgeving voor bewoners en omwonenden.

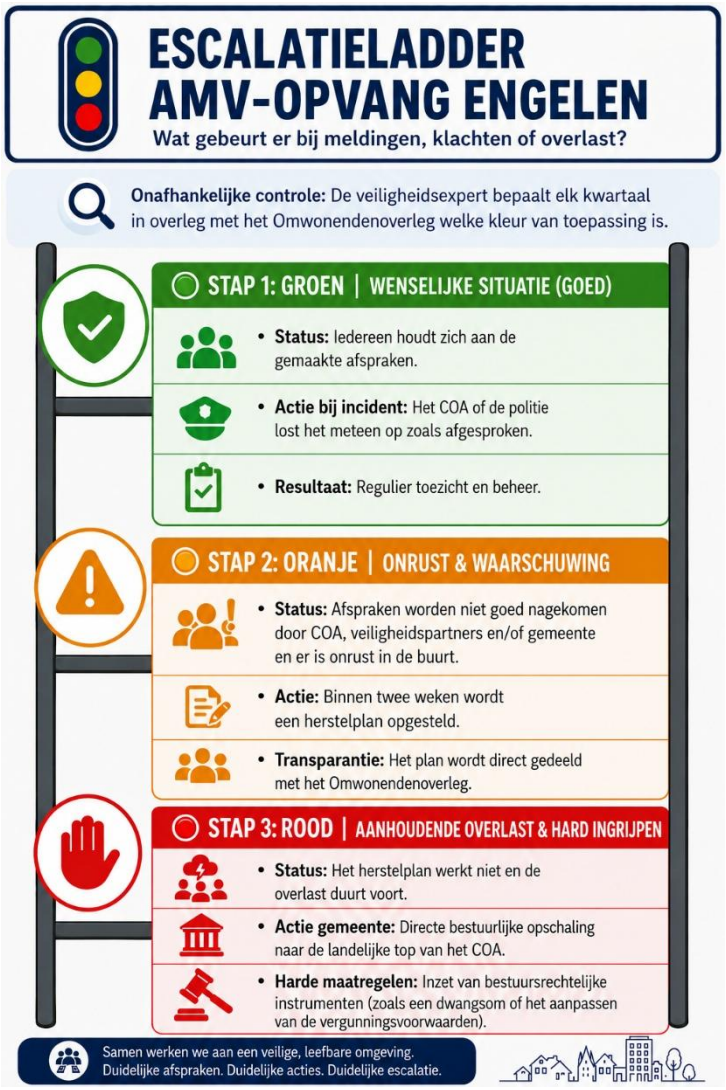

De maatregelen en afspraken

Werken aan leefbaarheid in Engelen, Bokhoven, De Vutter en De Kruiskamp

Leefbaarheid draait om een prettige, rustige en veilige woon-, werk- en leefomgeving. Bij het uitwerken van de maatregelen richten we ons direct op de omgeving van de opvanglocatie. Speerpunten zijn het vergroten van het veiligheidsgevoel, een schone, hele en veilige openbare ruimte, en het herstellen van de sociale samenhang.

Het doel van dit plan is om de leefbaarheid in de dorpen, de wijken (ook in West) en op het bedrijventerrein (de Vutter en de Rietvelden) te waarborgen en waar mogelijk te versterken. Hierbij verbinden we de opgehaalde wensen en zorgen uit de buurt direct aan bestaande afspraken, zoals

het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) op De Vutter en de samenwerking met de Bestuursraad Engelen-Bokhoven.

Structuur, onderwijs en maatschappelijke betrokkenheid

De beste manier om verveling en mogelijke overlast te voorkomen, is talentontwikkeling, het bieden van een perspectief, een goede dagstructuur en een nuttige dagbesteding. Alle jongeren vallen onder de leerplicht en gaan naar school (Internationale Schakelklas). Hierover zijn al afspraken gemaakt met het ISK en zij hebben laten weten voldoende capaciteit te hebben. Garanties van het ISK voor instroom van deze jongeren is een noodzakelijke randvoorwaarde. Iedere AMV'er die start op het ISK krijgt daar een intake, waar een leerplichtambtenaar bij betrokken is. Ook houden ISK en leerplicht op dagelijkse basis in de gaten of de jongeren deelnemen aan het onderwijs.

Op deze manier zijn alle jongeren vanaf de start in beeld en houden we zicht op of ze naar school gaan. Als het nodig is kan direct een ipta-coach vanuit het programma preventie met gezag worden ingezet. Dat is een coach die laagdrempelig contact maakt, signalen vroeg oppakt en snel kan schakelen wanneer een jongere dreigt uit te vallen of op andere terreinen ondersteuning nodig heeft. Daarnaast volgen de jongeren op de locatie (verplichte) trainingen over Nederlandse normen en waarden, fiets- en zwemlessen en worden er afspraken gemaakt over gedrag en gebruik van de publieke ruimte zoals het Engelermeer. Aanvullend maken we afspraken met verenigingen (zoals FC Engelen), vrijwilligers en lokale ondernemers voor sport, maatjesprojecten en bijbaantjes. Dit zorgt voor een goede en gecontroleerde invulling van de vrije tijd en geordende contacten met de omgeving, terwijl de rust in de dorpen maximaal wordt geborgd.

Bouwen op wat Engelen en Bokhoven al sterk maakt

Engelen en Bokhoven zijn van zichzelf hechte en betrokken dorpen. Inwoners kijken naar elkaar om, het verenigingsleven is rijk en de betrokkenheid bij het dorpsleven is groot. Die sterke basis vormt al jaren de kracht van de gemeenschap. De hevige discussies van de afgelopen periode hebben die onderlinge banden flink onder druk gezet.

Inwoners zijn echter zoveel meer dan hun mening. Ongeacht hoe iemand denkt over maatschappelijke vraagstukken, de behoefte aan een fijne, vertrouwde leefomgeving waarin buren elkaar groeten en ondersteunen blijft onveranderd. Het koesteren van die betrokkenheid staat dan ook volledig op zichzelf. Vanuit de gemeente willen we simpelweg helpen beschermen en verstevigen wat er van nature al is. Door ruimte te geven aan initiatieven uit de buurt en ontmoetingen te faciliteren, zorgen we er samen voor dat de menselijke maat voorop blijft staan en dat dorpsgenoten elkaar als buren blijven vinden, juist als de meningen eens uiteenlopen.

Geadresseerde zorgen en wensen uit de gemeenschap

Met de hierboven geschetste kaders en de harde garanties voor het toezicht op de gemaakte afspraken, richt dit plan zich verder direct op de inhoud. Uit zowel het advies van De Bruggenbouwers als het eindrapport van Populytics blijkt dat de zorgen en wensen in de dorpen en buurten heel concreet zijn. Van een onveilig gevoel op de verlate fietsroute, het behoud van de rust rond het Engelermeer en bereikbaarheid via het openbaar vervoer, tot aan de angst voor verveling, overlast en de polarisatie in de straat. Om al deze uiteenlopende signalen daadwerkelijk te adresseren, zijn alle voorgestelde acties uitgewerkt langs vier duidelijke thema's. Elk van deze pijlers bevat concrete maatregelen, verantwoordelijke partijen, een duidelijke planning en de benodigde middelen om de leefbaarheid en rust in Engelen, Bokhoven, De Vutter en Kruiskamp maximaal te waarborgen en te versterken.

PIJLER A: VEILIGHEID, HANDHAVING & TOEZICHT

Speerpunt: Snelle behandeling van meldingen, toezicht op straat, duidelijke sancties, veiligheid van alle inwoners en ondernemers en onafhankelijke controle.

Heldere meldstructuur, opvolging en doorgeleiding	
Buurt	Engelen, Bokhoven, De Vutter, Kruiskamp
Locatie	Gehele omgeving
Speerpunt	Snelle actie & geen kastje-naar-de-muur
Omschrijving	Het instellen van een duidelijke taakverdeling tussen de meldpunten van COA (24/7 bereikbaar locatienummer), gemeente en politie. Automatische interne doorgeleiding als een inwoner bij het verkeerde loket meldt. Vlot afhandelen en registreren van meldingen en melders altijd actief terugkoppelen wat er met hun melding is gedaan.
Gewenste effecten	Snelle de-escalatie bij overlast, vertrouwen in de meldingenstructuur en directe terugkoppeling naar buurtgenoten.
Betrokken partijen	COA, Gemeente (Klantcontact & BOA's), Politie
Betrokken bewoners	Alle omwonenden en ondernemers
Looptijd	Meldpunten en afspraken actief vóór opening
Budget	Reguliere middelen COA-locatiebudget

Veiligheid voor alle omwonenden én bewoners van de opvang	
Buurt	Engelen, De Vutter, Kruiskamp
Locatie	Gehele wijk, fietsroutes en opvanglocatie
Speerpunt	Integrale veiligheid & Bescherming tegen intimidatie
Omschrijving	Inzet van private beveiliging (surveillance) van avond- tot ochtendschemering op de fietsroute en het bedrijventerrein. BOA's en COA-straatcoaches zichtbaar en actief in de wijk, bij het Engelermeer en op hangplekken. BOA's en straatcoaches hebben uitdrukkelijk opdracht te waken over ieders veiligheid: overlast door jongeren aanpakken, maar ook waken over de veiligheid van de jongeren als zij slachtoffer dreigen te worden van bijvoorbeeld criminelen. Drempelloze meldmogelijkheid voor omgeving en voor jongeren in de opvang bij incidenten.
Gewenste effecten	Beschermen van alle geledingen in de gemeenschap tegen criminaliteit, intimidatie of geweld.
Betrokken partijen	Politie, BOA's, COA-straatcoaches, Openbaar Ministerie
Betrokken bewoners	Inwoners, ondernemers en bewoners van de opvang
Looptijd	Continu gedurende exploitatie
Budget	COA (straatcoaches) / Extra inzet boven op de reguliere inzet van BOA's (voorstel voor financiering nader uit te werken)

Controleerbare afspraken met het COA & bestuurlijke escalatie	
Buurt	De Vutter
Locatie	De Beverspijken 2

Speerpunt	Controleerbare afspraken, strakke sancties & escalatieladder
Omschrijving	Het vastleggen van openbare en controleerbare afspraken met het COA (max. 50 jongeren, 22:00 uur zijn de jongeren binnenshuis, 24/7 beveiliging, voldoende en goed gekwalificeerd personeel, correctie bij wangedrag, dagprogramma en begeleiding).
Gewenste effecten	Gegarandeerde kwaliteit en veiligheid op de locatie; de gemeente pakt haar rol als toezichthouder.
Betrokken partijen	Gemeente 's-Hertogenbosch (Bevoegd gezag), COA
Betrokken bewoners	Alle inwoners en ondernemers
Looptijd	Vastgelegd in bestuursovereenkomst en vergunning
Budget	N.v.t.

Een evenwichtig, onafhankelijk en invloedrijk Omwonendenoverleg	
Buurt	Engelen, Bokhoven, De Vutter, Kruiskamp
Locatie	Gehele gebied van de digitale raadpleging
Speerpunt	Onafhankelijkheid, invloed & betekenisvolle adviesrol
Omschrijving	Oprichting van een Omwonendenoverleg van 18 tot 24 leden voor de opening van de opvang. • *Onafhankelijkheid:* Werving van een onafhankelijke voorzitter via een externe partij. • *Verdeling gebied:* 1/3 directe omwonenden, 1/6 bedrijven De Vutter, 1/3 gebruikers/omwonenden fietsroutes, 1/6 gebruikers voorzieningen (met expliciete vertegenwoordiging uit De Kruiskamp). • *Mandaat:* Adviezen wegen zwaar; bij afwijking moeten gemeente/COA dit schriftelijk en gemotiveerd onderbouwen. Bij aanhoudende problemen heeft het overleg rechtstreeks toegang tot de burgemeester, het college of de raad.
Gewenste effecten	Eerlijke participatie, structurele controle op de afspraken en herstel van vertrouwen tussen inwoners en overheid.
Betrokken partijen	Onafhankelijke voorzitter, Omwonendenoverleg, Gemeente, COA
Betrokken bewoners	Leden uit Engelen, Bokhoven, De Vutter en De Kruiskamp
Looptijd	Start Q4 2026; maandelijks in de opstartfase, later per kwartaal. Elke 2 jaar 1/4 verversing.
Budget	Kosten voor een onafhankelijk voorzitter en notulist, 50-50 gemeente en COA (voorstel voor financiering nader uit te werken)

Aanstelling Onafhankelijk Veiligheidsexpert	
Buurt	Engelen, De Vutter, De Kruiskamp
Locatie	Gehele invloedsgebied
Speerpunt	Onafhankelijke controle op incidenten & boven de partijen staan
Omschrijving	Het Omwonendenoverleg en de gemeente stellen samen een onafhankelijk veiligheidsexpert aan. Deze expert volgt structureel de aard, ernst en afhandeling van gemelde incidenten rond de opvang en doet onderzoek bij ernstige of omstreden situaties. De expert ontvangt hiervoor (binnen

	privacykaders) alle geordende data van politie, gemeente, COA en Nidos en rapporteert elke drie maanden aan het Omwonendenoverleg.
Gewenste effecten	Objectieve feiten over veiligheid. Op basis van registraties en meldingen van alle betrokken partijen
Betrokken partijen	Onafhankelijk veiligheidsexpert, Omwonendenoverleg, Politie, COA, Gemeente
Betrokken bewoners	Omwonendenoverleg en gehele gemeenschap
Looptijd	Aanstelling Q4 2026; driemaandelijkse rapportages
Budget	Voorstel voor financiering nader uit te werken

Onafhankelijke Veiligheidsmonitor (Nulmeting)	
Buurt	Engelen, Bokhoven, Kruiskamp
Locatie	Gehele gebied
Speerpunt	Nulmeting vóór start, objectieve data
Omschrijving	Uitvoeren van een onafhankelijke veiligheids- en leefbaarheidsmonitor (enquête + harde incidentencijfers) voor de start van de opvang als nulmeting, samengesteld met het Omwonendenoverleg. In de monitor worden ook vragen over vertrouwen en de impact van doorstroom (verblijfsduur jongeren) meegenomen. Jaarlijkse herhaling.
Gewenste effecten	Sturen op feiten; duidelijke kaders hoe het met de leefbaarheid is gesteld.
Betrokken partijen	Onafhankelijk onderzoeksbureau, Omwonendenoverleg, Gemeente
Betrokken bewoners	Alle inwoners en ondernemers
Looptijd	Nulmeting najaar 2026; jaarlijkse herhaling
Budget	Voorstel voor financiering nader uit te werken

Gefaseerde ingebruikname	
Buurt	De Vutter
Locatie	Opvanglocatie
Speerpunt	Gefaseerde ingebruikname
Omschrijving	Met het COA maken we afspraken over gefaseerde ingebruikname. In een periode van enkele maanden groeit de locatie naar 50 jongeren. In de tussentijd monitoren we met het omwonendenoverleg hoe opvang, samenleven en een fijne woonomgeving zich ontwikkelen – daarop passen we het tempo aan.
Gewenste effecten	Goede opvang en een fijne leefomgeving.
Betrokken partijen	Omwonendenoverleg, COA, gemeente
Betrokken bewoners	Omwonendenoverleg
Looptijd	Eerste maanden
Budget	N.v.t.

PIJLER B: FYSIEK, ROUTES & OMGEVING

Speerpunt: Veilige fietsroutes, goede verlichting, bereikbaarheid, beveiliging en een opgeruimde openbare ruimte.

Aanpassingen en extra toezicht fietsroute De Vutter – Engelen	
Buurt	Engelen/ De Vutter/ Kruiskamp
Locatie	Fietsroute vanuit 's-Hertogenbosch langs De Vutter naar Engelen
Speerpunt	Veiligheid, verlichting & Zichtlijnen
Omschrijving	Het grondig aanpakken van de als onprettig en onveilig ervaren fietsroute. Wij voeren een gezamenlijke schouw uit om te kijken waar we direct verbeteringen kunnen aanbrengen t.a.v. de straatverlichting en snoeien/verwijderen van struikgewas voor goed zicht over het hele pad. Inzetten van extra beveiliging (surveillance) en BOA en straatcoach-toezicht ter hoogte van de opvang op de fietsroute, met name in de avond en nacht. Afschalen gebeurt pas na overleg met het Omwonendenoverleg.
Gewenste effecten	Verhogen van het daadwerkelijke veiligheidsniveau en het veiligheidsgevoel voor alle voorbijgangers en bewoners.
Betrokken partijen	Gemeente (beheer & handhaving), COA, Politie
Betrokken bewoners	Fietsers, scholieren, omwonenden Engelen en Kruiskamp
looptijd	Start najaar 2026; extra toezicht direct bij opening
budget	Reguliere middelen m.b.t. onderhoud, beheer en vervanging, reguliere en extra inzet van BOA's en extra investeringen vanuit de gemeente (voorstel voor financiering nader uit te werken)

Verbeteren openbaar vervoer en bereikbaarheid (busverbinding)	
Buurt	Engelen, De Vutter
Locatie	Busroutes tussen Engelen, De Vutter en Station 's-Hertogenbosch
Speerpunt	Bereikbaarheid & alternatief voor fietsroute
Omschrijving	De gemeente gaat bestuurlijk overleg met de provincie Noord-Brabant voeren om de busverbinding met Engelen en De Vutter te verbeteren, in het bijzonder in de avonduren (wanneer nu alleen spitsbussen rijden). Ook het inzetten van alternatieven voor inwoners van Engelen om bijvoorbeeld 's avonds veilig te reizen worden onderzocht en vangen aan voor opening van de opvang
Gewenste effecten	Goede bereikbaarheid van de opvang en voorzieningen; voorkomen dat bewoners en jongeren gedwongen zijn over het fietspad te reizen
Betrokken partijen	Gemeente 's-Hertogenbosch, Provincie Noord-Brabant, COA, Vervoerder
Betrokken bewoners	Inwoners Engelen, ondernemers De Vutter, jongeren opvang
Looptijd	Onderzoek en provinciaal overleg Q4 2026
Budget	Provinciale OV-middelen/ Gemeentelijke/ COA bijdrage pendelbus (voorstel voor financiering nader uit te werken)

Aanpassingen, voorlichting en toezicht Engelermeer	
Buurt	Engelen/ Engelermeer
Locatie	Engelermeer (parkeerplaatsen, ligweiden en visstekken)
Speerpunt	Overzichtelijkheid, veiligheid & Natuurbeheer
Omschrijving	In kaart brengen van donkere en onoverzichtelijke plekken rondom het Engelermeer en waar mogelijk aanbrengen van verlichting en zichtlijnen. Intensiveren van het BOA-toezicht rond het meer (aanpak dealen, afval en overlast). Samen met COA faciliteren van voorlichting aan de jongeren over recreatie in Nederland, over visserij, waterveiligheid en gedragsregels in de natuur en over de HOP.
Gewenste effecten	Behoud van rust, natuur en veiligheid bij het Engelermeer; voorkomen van incidenten
Betrokken partijen	Gemeente, BOA's, COA, HSV de Meer, HOP, Politie, Beheergroep Engelermeer
Betrokken bewoners	Recreanten, vissers, omwonenden Engelermeer
Looptijd	Voorlichting direct bij instroom; fysieke aanpassingen Q1 2027
Budget	Gemeentelijke beheer- en communicatiemiddelen/ COA-voorlichtingsbudget

Fysieke terreinbeveiliging De Beverspijken 2	
Buurt	De Vutter
Locatie	De Beverspijken 2
Speerpunt	Beveiliging van de accommodatie
Omschrijving	Inrichten van terreinbeveiliging op het eigen terrein door het COA (hekwerk, toegangscontrole, schilbeveiliging en eigen terreincamera's van het COA).
Gewenste effecten	Een goed beveiligde opvanglocatie; voorkomen van incidenten, vernieling of onbevoegde betreding.
Betrokken partijen	COA (verantwoordelijk voor uitvoering), Beveiliging, Gemeente (toezicht)
Betrokken bewoners	Aangrenzende bedrijven De Vutter en omwonenden
Looptijd	Gestart/ Gereed voor opening
Budget	Financiering volledig via COA

Opruimen openbare ruimte & Centrale uitingenlocatie	
Buurt	Engelen & Bokhoven
Locatie	Gehele openbare ruimte/ De Beverspijken 2
Speerpunt	Schoon, heel en neutraal straatbeeld
Omschrijving	Actief verwijderen van onbevoegde borden, vlaggen en spandoeken in de openbare ruimte op gemeentelijke eigendommen. Inrichten van één centrale bordenlocatie bij De Beverspijken 2 waar inwoners gedurende de periode van besluitvorming meningen en protest zichtbaar mogen uiten.
Gewenste effecten	Een rustig en neutraal straatbeeld in de dorpen, met behoud van de mogelijkheid voor inwoners om hun zorgen en meningen te laten zien.

Betrokken partijen	Gemeente
Betrokken bewoners	Inwoners Engelen en Bokhoven
Looptijd	Vanaf augustus ’26
Budget	Reguliere middelen

PIJLER C: SOCIAAL, BEGELEIDING & SAMENLEVEN

Speerpunt: 24/7 begeleiding, dagstructuur, schoolgang, huisregels, integratie en verbinding in de gemeenschap.

24/7 Begeleiding, schoolgang en dagstructuur	
Buurt	De Vutter / Engelen
Locatie	Opvanglocatie De Beverspijken 2 / ISK Onderwijs
Speerpunt	Structuur, toezicht & zelfredzaamheid
Omschrijving	Gegarandeerde 24/7 aanwezigheid van hbo/mbo-opgeleide jeugdprofessionals (min. 2-3 per dienst) en minimaal 2 beveiligers. Twee dagelijkse aanwezigheidscontroles (ochtend en avond). Verplichte en gecontroleerde schoolgang vanuit het team leerplicht van de gemeente met speciale aandacht voor deze groep, vaste huisregels (binnentijd 22:00 uur) en een gevarieerd weekend- en vrijetijdsprogramma om verveling en overlast te voorkomen.
Gewenste effecten	Borgen van een strak dagritme, voorkomen van rondhangen; directe correctie door begeleiders bij wangedrag.
Betrokken partijen	COA & Nidos (uitvoering en voogdij), Gemeente (toezicht op naleving afspraken), ISK
Betrokken bewoners	Omwonendenoverleg
Looptijd	Gehele exploitatieperiode
Budget	Financiering via COA en Nidos

Zelfredzaamheid, zwemles, fietsles en integratie	
Buurt	Engelen/ De Vutter
Locatie	Opvanglocatie/ lokale zwem- en verkeerslocaties
Speerpunt	Vaardigheden, veiligheid & maatschappelijke normen
Omschrijving	Het COA biedt jongeren verplichte trainingen en voorlichting over de Nederlandse wetten, regels, normen en waarden. Specifieke trainingen door Politie, GGD en maatschappelijke organisaties op het gebied van weerbaarheid en zelfstandigheid. Verplichte deelname aan fietslessen en zwemlessen voor alle jongeren. De medische en tandheelkundige zorg loopt primair via het landelijke COA-zorgnetwerk (GZA - Gezondheidszorg Asielzoekers) op de locatie zelf of regionaal. Zo wordt de lokale huisartsenpraktijk in Engelen niet extra belast.
Gewenste effecten	Verkeers- en waterveiligheid borgen; vergroten van de zelfredzaamheid en voorkomen dat jongeren afglijden in de criminaliteit.
Betrokken partijen	COA, Politie, GGD, Nidos, Maatschappelijke organisaties
Betrokken bewoners	Inwoners van de dorpen
Looptijd	Continuerend bij elke nieuwe instroom
Budget	COA-budget voor begeleiding en inburgering

Vrijwilligers, maatjes en uitwisseling	
Buurt	Engelen & Bokhoven
Locatie	Engelen/ FC Engelen/ Lokale bedrijven De Vutter
Speerpunt	Contacten, participatie & lokale verbinding
Omschrijving	Faciliteren en ondersteunen van de tientallen inwoners die zich hebben aangemeld om te helpen met kennismaking, huiswerkbegeleiding, taal en cultuur. Opzetten van maatjesprojecten, gastgezinnen, ontmoetingen via sport (o.a. FC Engelen), muziek en kunst en het organiseren van open dagen op de opvanglocatie.
Gewenste effecten	Positieve contacten opbouwen, wederzijds begrip kweken en jongeren een nuttig perspectief bieden.
Betrokken partijen	Farent, FC Engelen, RIVU, COA, Buurtvrijwilligers
Betrokken bewoners	Inwoners en verenigingen Engelen en Bokhoven
Looptijd	Direct bij start opvang
Budget	Wijk- en dorpsbudget (met ophoging)/ Reguliere en aanvullende gemeentelijke middelen (voorstel voor financiering nader uit te werken)

Versterken verbinding in de dorpen	
Buurt	Engelen en Bokhoven
Locatie	Gehele dorpen Engelen en Bokhoven
Speerpunt	Maatschappelijke rust, mediation & dialoog
Omschrijving	Inzet van professionele wijkwerkers via de 'bewoners aan zet'-methode. Ondersteunen en versterken van bewonersinitiatieven om onderlinge verhoudingen te herstellen. Inzetten van onafhankelijke professionele mediation om verstoorde verhoudingen tussen inwoners te helpen herstellen.
Gewenste effecten	Verminderen van polarisatie, wegnemen van onderlinge vijandigheid en versterken van de leefbaarheid in de dorpen zelf.
Betrokken partijen	Buurtteam/ Farent, Onafhankelijke mediators, Gemeente, Bestuursraad, Inclusio (jeugd- en jongerenwerk)
Betrokken bewoners	Alle inwoners Engelen en Bokhoven
Looptijd	Dit traject pakken we los van de vestiging van de AMV-locatie zo snel mogelijk op.
Budget	Reguliere gemeentelijke middelen

PIJLER D: ONDERNEMERSKLIMAAT & VERTROUWEN

Speerpunt: Continuïteit op De Vutter, actieve communicatie, herstel van vertrouwen en inloopspreekuren in de buurt.

Borging ondernemersklimaat De Vutter (KVO)	
Buurt	De Vutter
Locatie	Bedrijventerrein De Vutter
Speerpunt	Ongestoorde bedrijfsvoering & veiligheid
Omschrijving	Koppelen van de veiligheids- en monitoringsafspraken van de AMV-opvang aan het bestaande Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) op De Vutter. Structureel afstemmingsoverleg tussen gemeente, politie, COA en Ondernemersvereniging RIVU. Bij schade of derving adequate afhandeling door opvangorganisatie.
Gewenste effecten	Ondernemers op De Vutter kunnen veilig en ongestoord hun werk blijven doen.
Betrokken partijen	Gemeente, RIVU, Politie, Brandweer, COA
Betrokken bewoners	Ondernemers De Vutter
Looptijd	Continu
Budget	Reguliere KVO-structuur en eventuele aanvullende gemeentelijke middelen om monitoring uit te bouwen en maatregelen uit te werken en uit te voeren (voorstel voor financiering nader uit te werken)

Werk en bijbaantjes	
Buurt	De Vutter
Locatie	Bedrijventerrein De Vutter en Rietvelden
Speerpunt	Mogelijkheid om te werken
Omschrijving	Samen met de ondernemers op de Vutter en de RIVU helpen we met het vinden van een bijbaantje. Diverse ondernemers hebben dit aanbod reeds gedaan.
Gewenste effecten	Arbeidsinzet voor ondernemers, bijverdienste en integratie voor jongeren
Betrokken partijen	Gemeente, RIVU, ondernemers de Vutter
Betrokken bewoners	Ondernemers
Looptijd	Continu
Budget	N.v.t.

Omgang met bedrijven en winkelcentra	
Buurt	De Vutter, Rietvelden, Kruiskamp
Locatie	Bedrijventerrein De Vutter en Rietvelden
Speerpunt	Gedrag
Omschrijving	Samen met de ondernemers in Engelen op de Vutter, de Rietvelden (RIVU) de Helftheuvel en de winkelstrips op de Kruiskamp maken we afspraken over gedragsregels die van belang zijn voor een veilige en ongestoorde voortgang van bedrijvigheid en ondernemerschap voor eigenaren, werknemers en bezoekers.
Gewenste effecten	Ongestoorde bedrijfsvoering
Betrokken partijen	Gemeente, ondernemers de Vutter, Engelen, RIVU, Helftheuvel en Kruiskamp
Betrokken bewoners	Ondernemers
Looptijd	Continu
Budget	N.v.t.

Proactieve communicatie, transparantie & inloopspreekuren	
Buurt	Engelen, Bokhoven, De Vutter, Kruiskamp
Locatie	Buurten/ Digitaal via s-hertogenbosch.nl/amv
Speerpunt	Vertrouwensherstel, openheid ('openbaar tenzij') & nabijheid
Omschrijving	Toepassen van proactieve communicatie op basis van 'openbaar tenzij'. Publiceren van basale, overzichtelijke feiten via de website en een digitale nieuwsbrief voor de grote groep inwoners, naast diepgaande informatie voor wie dat wenst. Instellen van regelmatige inloopspreekuren door de gemeente direct in de buurten rondom De Beverspijken 2.
Gewenste effecten	Actief herstellen van de vertrouwensband tussen inwoners en gemeente; lagere drempel voor vragen en contact.
Betrokken partijen	Gemeente 's-Hertogenbosch
Betrokken bewoners	Alle inwoners en ondernemers
Looptijd	Per direct geactiveerd; inloopspreekuren vanaf Q4 2026
Budget	Gemeentelijke communicatie- en wijkbudgetten